

Štajerski Slovenci bodo končno prišli v sosvet

KONČNO je na mizi predlog za spremembo odloka o narodnostnih sosvetih. Besedilo spremembe je dobesedno tako: « § 3. Sosvet za slovensko narodno skupnost se sestoji iz 18 članov. Od teh jih je 9, ki so zastopniki na osnovi predlogov v § 4, odst. 2, vr. 2 zakona o narodnih skupnostih. » To pomeni, da bo drugače kot doslej (8) v sosvetu 9 zastopnikov slovenskih organizacij; 4 nominira Zveza slovenskih organizacij, 4 Narodni svet koroških Slovencev, eden pa bo zastopnik štajerskih Slovencev. Poleg tega je deželna Koroška zdaj udeležena pri sosvetu s tremi zastopniki SPÖ, dvema ÖVP in dvema FPÖ. En sedež ima še slovenski zastopnik cerkve, torej jih je zdaj skupaj 16. Dežela Štajerska pa naj bi bila v bodoče zastopana z enim zastopnikom ene od političnih strank, to pa bo pomenilo skupno število članov 18.

S tem je država Avstrija tudi uradno potrdila obstoj slovenske manjšine na Štajerskem, ki

je izrecno omenjena tudi v Avstrijski državni pogodbi. Ta korak pa je tudi neposredni rezultat spomenice, ki so jo 24. 6. letos sklenile vse narodne skupnosti v Avstriji in kjer je ta zahteva izrecno navedena.

V primeru, da bi se število članov sosveta ne zvišalo, bi morala ena od koroških organizacij odstopiti eno mesto Štajercem, prav tako pa bi morala

ena od strank na Koroškem dati eno mesto zastopniku dežele Štajerske.

Zakon o narodnih skupnostih predvideva tak sestav sosveta, da so v njem zastopane bistvene politične in svetovno-nazorske usmeritve narodne skupnosti, predlagati pa jih morajo »reprezentativne organizacije narodne skupnosti«.

S. W.

Komisija evropskega parlamenta zavrnila zahteve Pirkerja

Nič kaj razveseljiva za koroškega poslanca Huberta Pirkerja ni bila razprava v Komisiji evropskega parlamenta za zunanje zadeve o pogojih za pristop Slovenije k Evropski uniji. Pirker je namreč vložil štiri amandmaje, ki so se opirali na resolucijo koroškega deželne zbornice dne 6. novembra in v katerih koroško ustavno telo zahteva, da Slovenija prizna nemško manjšino, da prekliche avnojske sklepe, da vrne zaplenjeno premoženje in ukine delovanje jedrske elektrarne Krško.

S tem je Pirker skušal »internacionalizirati« te zahteve, vendar

je v prvem krogu pogorel. V svežnju predlogov je bil tudi amandma, ki ugotavlja, da slovenski ustavni in zakonski sistem omogoča zadovoljiva jamstva za pravice italijanske in madžarske manjšine in da je dosti boljši od Pirkerjevih, ki so dobesedno »sporni«. Komisijski poročevalec o Sloveniji Roberto Speciale je članom komisije priporočal, naj zavrnejo vseh pet amandmajev, ker po njegovem mnenju niso ustrezni in da »ima Slovenija veliko pomembnejše probleme, zato nočemo ustvarjati napačnega vtisa«.

Pirker je po neuspelem poskusu, da bi prenesel spor med Koroško in Slovenijo na evropsko raven, dejal, da še ne ve, ali bo čez dva tedna vnovič poskusil izposlovati sprejetje svojih dopolnil. O tem da se bo še posvetoval s svojimi kolegi v krščanskodemokratski skupini evropskega parlamenta.

V Sloveniji pa se upravičeno sprašujejo, kako je kljub nasprotnim zatrjevanjem kanclerja Klime in zunanjega ministra Schussla, da Dunaj vstopa Slovenije v EU ne bo pogojeval z vprašanjem »nemške« manjšine v Sloveniji, mogel avstrijski poslanec Pirker tako visoko prodreti? In če je Avstrija sploh tisti verodostojni in prijateljski sosed, za katerega se rada izdaja. Hkrati pa Ljubljana spoznava, da zanemarjanje tega vprašanja na diplomatskem parketu in v bilateralnih ter mednarodnih pogovorih, pogajanjih in odnosih ni bila najboljša in najmodrejša izbira.

Za zglaševanje storjenih napak in za utrjevanje slovenskih pozicij v mednarodni javnosti še ni prepozno.

Z maturantskim plesom Dvojezične trgovske akademije v Celovcu je bila preteklo soboto otvorjena letošnja plesna sezona. V nabito polni dvorani doma sindikatov so se zbrali starši, maturanti, profesorji, šolska mladina iz vseh dolin in se ob zvokih ansambla Alpe Adria seksteta in The caps prijetno zabavali do jutranjih ur. Ples je tudi obiskal celovski župan Harald Scheucher, državni poslanec Dieter Antoni, predsednika obeh centralnih organizacij koroških Slovencev Marjan Sturm in Nanti Olip ter številni predstavniki političnega, gospodarskega in kulturnega življenja.

Iz vsebine:

ETNITETA V SLOVENIJI Kočevarski Nemci

Po pogovoru z Avgustom Grihom in Doris Debenjak preberite obširnejši članek o Kočevarskih Nemcih *na strani 3*

GLEDALIŠČE Premieri na Radišah in v Bilčovsu

Na Radišah so se lotili Shakespearea, v Bilčovsu pa Ionesca. O obeh premierah preberite oceni *na strani 4 in 5*

VELIKOVEC Osrednji koncert SPZ

Letošnja osrednja pevska prireditel je bila prav gotovo ena najuspešnejših v zadnjem času. Mešanica med uvoženim in domačim je navdušila občinstvo. Preberite *na strani 5*

CELOVEC Literarne nagrade

Dijaki slovenske gimnazije so se odlično odrezali na mednarodnem festivalu lirike v Celovcu. Kar štirje nagrajenci so s te šole, Till Busch pa je odnesel prvo nagrado. *Na strani 4*

PREBLISK

■ Tisti, ki pišemo vsak dan za javnost, vemo, kako hitro se zgodi, da spregledaš slovnično napako, kaj šele, da bi ujel vse tiskarske škrate! Kdor bi rad pravilno in tudi lepo pisal, se bo učil do konca življenja. Kadar se k pisanju spravijo tisti, ki so imeli bore malo šol v slovenščini, jim zagotovimo, da bomo tekste že popravili in smo veseli: zavedajo se, da ni vseeno, kaj je natiskano.

Srce pa zaboli, kadar prebereš že natisnjena skrupala, posebno še od tistih, ki jih je slovenstvo in slovenščina polna usta, ki si drznejšo določati, kdo je »pravi Slovenec« in kdo ne. »Vedno bolj pomembnejše«, »medizina«, »milionski stroški«, »tisti člani, ki

odstopa«, »lučke so prikazovali staršem«, da o vejicah in podobni šari ne govorim.

Drži, tudi onstran Karavank je napak v občilih vedno več, a to še ni opravičilo, da bi lahko vsak mesaril po jeziku, kakor se mu zljubi! Hitrost sodobnega

Naša ljuba slovenščina

življenja ne opravičuje malomarnosti in jezikovne neizobraženosti tistih, ki jim je slovenščina del poklica! Zanimivo bi bilo zvedeti, koliko knjig prebere tak ignorant v enem letu.

Manj naporno je »kvaliteto« slovenstva meriti po političnem prepričanju, kajne?

S. W.

SPD »Zarja« v Železni Kapli

vabi na

proslavo
svoje
90. obletnice

KRAJ:
v farni dvorani v Železni Kapli
ČAS:
v soboto,
22. novembra 1997,
ob 19.30

Nastopile bodo vse skupine
društva ter solista Gabrijel
Lipuš in Florentina Unegg

Prisrčno vabljeni!

SPD »Trta« v Žitari vasi

vabi na

svojo
90-letnico

v nedeljo,
23. novembra 1997,
ob 14.30

v ljudski šoli v Žitari vasi.

PROGRAM OBLIKUJEJO:

- Plazniška dekleta,
- Cerkevni zbor Žitara vas,
- MGV Sittersdorf/Žitara vas
- Cerkevni zbor Šentlipš,
- Moški pevski zbor Žitara vas
- Folklorna skupina »Trta«

VOLITVE za petletni mandat najvišje politične funkcije v državi bodo pokazale, ali bo Milanu Kučanu uspelo že v prvem krogu dobiti zadostno število glasov, ali pa mu jih bo ostalih sedem protikandidatov pobralo toliko, da bo potreben še drugi krog. Javnomenjske raziskave kažejo, da ostali predsedniški kandidati niti slučajno ne bi mogli ogroziti dosedanjega predsednika. Res pa je, da je predvsem z vstopom Janeza Podobnika (predsednika državnega zbora in drugega človeka ljudske stranke) v predsedniško tekmo celotna predvolilna kampanja dobila resnejši smisel.

Na srečo se vendar bliža volilna nedelja, saj smo že naveličani dolgotrajnih predvolilnih soočanj doma in vseh TV in radijskih programih. V javnosti (radio in TV, časopisi, revije, jumbo plakati, volilni shodi, razna soočanja ...) so bili bolj izpostavljeni tisti, ki imajo dobre volilne štabe in denar. To pa so zgolj kandidati močnejših, beri parlamentarnih strank in dosednji predsednik. Tako zanj kot za vse tiste, ki imajo pomembnejše funkcije v današnjem sistemu, velja, da že z rednim delom in nastopanjem v javnosti opravljajo pomemben del politične kampanje. Tudi za predsednika državnega zbora velja podobno kot za Kučana, da je že z nekoliko povečanim tempom opravljanja redne funkcije dovolj prisoten v javnosti. Tudi sicer to velja za mladega, resnega in ne zaletavega politika. Je priljubljen med ljudmi in sodelavci. Kar nekaj skupnega imata Podobnik in Kučan. To me prepričuje, da

KOMENTAR

Aleš Kardelj

bomo imeli drugi krog volitev. Za oba velja, da imata privrženca domala v vseh slovenskih političnih strankah. Torej skupne prijatelje, skupne nasprotnike in obenem skupne volilce.

Kar nekaj poslancev državnega zbora se je s svojimi podpisi znašlo na podpornih listinah za posamezne predsedniške kandidate. A ne na listinah, ki podpirajo iste kandidate kot vodstva političnih strank. To pomeni, da poslušnosti ali strankarske discipline ni več ali pa da gre za politično igro, ki je le malokomu znana. To, da gre na eni strani za spopad med generacijami, je za takšne volitve vedno treba pričakovati. To, da gre za spopad

V nedeljo so volitve

med ideologijami, tudi ni nič nepričakovanega. Bivši šef komunistične stranke, ki je svojo člansko izkaznico že za sedem let zamrznil, ne skriva, da je bližji levici kot drugim političnim opcijam. Podobnik in ostalih šest protikandidatov je bližje »zlata sredini«, da ne rečem, da jih tričetrt bolje sliši na desno uho. Torej gre tudi za to, ali bo zmagala tradicija neokomunizma oz. »zlate sredine« ali pa tradicija post Demosove politike. Na odgovore za vse te dileme bo potrebno še malo počakati. Ampak ne dolgo. Kot pribito pa drži, da Slovenija ne bo imela še najmanj pet let na najvišjem stolčku ženske. Tako kakor ni nobene v vladi, tako je tudi med kandidati za bližnje predsedniške volitve ni. Na žalost so si stranke na Slovenskem edine samo pri tej stvari. ■

Humanitarna akcija Zveze slovenskih žena

Ob izteku evropskega leta boja proti rasizmu in v smislu spoštovanja, razumevanja in pomoči drugačnim bodo žene organizirale humanitarno pomoč za varovance v zavodu Hrastovec, ki je eden največjih slovenskih zavodov za živčne in duševne bolnike, ter za OZARO – združenje za kakovost življenja, katerega poslanstvo je skrb, pomoč in podpora ljudem z dolgotrajnimi psihosocialnimi težavami in duševnimi stiskami pri njihovem ponovnem vključevanju v družbo. Ljudem pomaga, da se spet počutijo cenjeni in odgovorni za svoje življenje. Značaj dela OZARE je socialno humanitaren, nevladen in neprofiten.

ZSZ prosi za nakazilo prispevkov na konto ZSZ števil. 3.061.215 pri Posojilnici-Bank

Borovlje (BLZ 39102) za humanitarno pomoč Hrastovec.

Za zbrani denar želi pripraviti:

- darila za 34. ženski iz zavoda Hrastovec. Zavod jim nudi najnujnejšo oskrbo, za kakšen priboljšek pa vedno zmanjka.
- Potrebščine za kreativne delavnice združenja OZARA, družabne igre in pomožni šivalni stroj.
- Za stanovanjsko skupnost štirih moških nekaj osnovnih higijenskih potrebščin in možnosti sesalnik.

Darujte, naj vam ne bo žal! Potrebne nakupljene stvari bodo žene ob obisku 10. 12. 1997 osebno izročile zavodu Hrastovec ali združenju OZARA.

Zveza slovenskih žena, preds. Milka Kokot

MANJŠINA – SLOVENIJA

Obisk komisije Državnega zbora RS

KOMISIJA Državnega zbora Republike Slovenije je prejšnji teden obiskala nekaj manjšinskih ustanov na Koroškem. To komisijo sestavljajo poslanci parlamentarnih strank in je zadolžena za stike z zamejstvom in s Slovenci po svetu.

Poslanci so obiskali poleg generalnega konzulata, kjer jih je sprejel gen. konzul Jože Jeraj, zvezno gimnazijo za Slovence, dom Sodalitas v Tinjahu, Zvezo Bank v Celovcu, kjer je bilo tudi srečanje najprej s predstavnikom Gospodarske zveze, nato pa še z zastopniki ZSO, NSKS, EL, Krščanske kulturne zveze in Slovenske prosvetne zveze ter Dušnopastirskim uradom. Po tiskovni konferenci so poslanci obiskali še Višjo šolo za gospodarske poklice v Šentpetru.

Za javnost pa poslanci niso mogli povedati kaj bistvenega. Nekateri, ki doslej niso poznali delovanja manjšine oz. njeno organiziranost, so se morebiti šele zdaj zavedli pomembnosti podpor iz Slovenije. Na vsak način pa so uni sono izjavili, da nas moralno podpirajo, a da glede proračuna ne morejo ničesar obljubljeni.

Obiskov iz Slovenije je vedno premalo, saj je (še relativno) nova garnitura politikov čisto nepopolno seznanjena z delom manjšin. Zato človeka, ki je involviran v manjšinsko politiko, iritira običajen program obiska slovenskih politikov. Vselej so na vrsti Tinje, Šentpeter in Banka, vselej je le nekaj (izbranih) organizacij, ki se »smejo« pogovarjati z njimi. Med povab-

ljenimi ni nikoli npr. Slovenskega šolskega društva (ki vendarle vzdržuje Mladinski dom, tri otroške vrtce in popoldansko varstvo), ni Delovne skupnosti »Avstrijske narodnosti v SPÖ«, ni Zveze koroških partizanov in Zveze izseljencev, ni založbe Drave, Zveze slovenskih žena itd.

Kdo je neposredno odgovoren za vsakokratno sestavljanje programa, mi ni znano, a verjetno je to uradni zastopnik R Slovenije, generalni konzulat v Celovcu. Tudi tako se dela politika. In odborniki ZSO imajo pravilen vtis, da R Slovenija protežira desne strukture med koroškimi Slovenci. Država pa bi morala vedeti, da so za preživetje narodne skupnosti enako pomembne vse, tudi leve.

S. W.

SEJA ODBOROV ZSO

Finančna kriza hromi delovanje

ZADNJA skupna seja vseh treh odborov (upravnega, izvršnega in nadzornega) je bila v znamenju hude finančne krize, ki je trenutno simptomatična za skoraj vse manjšinske organizacije na Koroškem.

Odborniki so kritično pretresli uspehe, pa tudi neuspehe zadnjega obdobja. Soglasno so bili mnenja, da je bila spomenica, ki so jo sklenili vsi manjšinski svetovi v Avstriji, korak naprej in da je dobra podlaga za uveljavljanje manjšinskih pravic ter konkretna podlaga pogovorov in pogajanj. Na pripombo, da mnogo ljudi spomenice ne pozna podrobneje in da njeni nasprotniki o njej širijo neresnične trditve, se je ugotovilo, da je bila razposla-

na kot priloga SV, poleg tega je vsak, ki je želel, dobil po pošti še posebej in da je bilo tudi sicer o njej precej pisanega.

Za notranjeslovenske odnose so odborniki izrazili željo po gremiju (naj bo to koordinacijski odbor ali pa naj se imenuje drugače), v katerem bosta enakopravno zastopani obe osrednji slovenski politični organizaciji.

Odnose s Slovenijo obremenjuje finančna kriza, saj bo znano šele po 25. novembru, koliko denarja bo na razpolago za minulo leto – to pomeni, da smo morali najemati drage kredite za delovanje in izdajanje časopisa. Izhajanje Slovenskega vestnika je slej ko prej ogroženo, saj bi v primeru, da se dotacije ne bodo

zvišale, morali iskati rešitve, ki bi nujno vodile v bistveno redukcijo izhajanja. V odnosih s posameznimi strankami v Sloveniji pa je očitno, da tako imenovana desnica v Sloveniji protežira Narodni svet koroških Slovencev, se zavzema za podporo Našemu tedniku, medtem ko so naše urgence zaradi nevzdržnega stanja pri SV naletela na gluha ušesa oziroma se jih ignorira. Prav zato bi bil potreben bolj transparenten in bolj državniški odnos do vseh političnih struj med Slovenci na Koroškem. Vse organizacije pa bodo morale misliti na krepko »shujševalno kuro« v svojih strukturah, ker je očitno, da bo vsako leto manj denarja. Ker se v Sloveniji sklepa budget šele zdaj za leto 1997 in ker ne vemo, kdaj bo sklenjen za naslednje leto, je tudi silno težko načrtovati delovanje za vnaprej.

Kljub temu pa so odborniki ugotovili, da se odnos Slovenije do ZSO začne počasi stabilizirati oz. da Slovenija ne more mimo naše organizacije, ki predstavlja bistven del manjšinske politične organiziranosti.

Dotaknili so se tudi delovanja sosveta za narodno skupnost in odborniki so pozdravili dejstvo, da bo v bodoče imel v njem sedež zastopnik štajerskih Slovencev.

V zadnjem času sta se formirali na Dunaju in v Celovcu dve novi krajevni skupini v okviru ZSO, junji člani pa si želijo še tesnejše povezave z odbori. Posebno s tako imenovane baze prihaja zahteva tudi po osebnem članstvu pri ZSO. (ZSO je strešna organizacija včlanjenih društev in organizacij.)

Pobude, da bi nastavili pri organizaciji dodatno delovno moč, je bilo treba z obžalovanjem odkloniti, saj je to v teh finančno negotovih časih iluzorično, čeprav bi bilo krvavo potrebno.

S. W.

Predsednik sosveta za slovensko narodno skupnost dr. Marjan Sturm je bil v torek povabljen na sejo koroške deželne vlade, kjer je imel priložnost predstaviti spomenico vseh šestih avstrijskih narodnih skupnosti. V izčrpnih obrazložitvi spomenice je še posebej poudaril njen pomen za izboljšanje dialoga med večino in manjšinami.

Eden od predlogov te spomenice je tudi formiranje neke vrste sosveta na deželni ravni, torej svet, ki bi bil posvetovalni organ med manjšino in

deželno vlado. Deželni glavar Christof Zernatto je ta predlog zavrnil ali »odložil«, čeprav je mnenja, da se morajo pogovori »pri zeleni mizi« nadaljevati.

Kljub temu pa je predstavitev spomenice vladi pomembna, saj so zdaj politiki tudi »uradno« seznanjeni s hotenjem manjšin in z njihovimi predlogi za boljše sožitje. Prav tako je tudi prvič, da je vlada povabila predstavnika manjšine, da je lahko neposredno poročal o kaki zadevi na njeni seji.

S. W.

STAROSELCI NA KOČEVSKEM

»Nočemo biti talci nacionalističnih prenapetežev«

DOLOČENE POLITIČNE vzporednosti, ki si jih občasno in ponavadi v zvezi z manjšinskimi vprašanji privoščijo Koroška oziroma njena politična elita, se na prvi pogled zdijo skurilne in abotne, a poznavalec političnih običajev v deželi ob Dravi ve, da za tem stoji svojevrsten sistem. Takšni vzporednosti, paralelnosti, smo bili priča začetek novembra, točneje 6. novembra, ko je koroški deželni zbor samovoljno in zaradi neke karikature v slovenskem dnevniku »Večer« histerično zaostрил odnose s sosednjo Slovenijo. Sprejel je namreč sklep, da mora Koroška pristop Sloveniji k EU pogojevati s priznanjem nemške oz. staroavstrijske manjšine v Sloveniji, s preklicem AVNOJskih sklepov iz leta 1943 oz. 1944, ki so se nanašali tudi na bodoči položaj Nemcev v Jugoslaviji, z vračanjem po vojni zaseženega nemškega imetja v Sloveniji in z zaprtjem jedrske elektrarne v Krškem. Par ur zatem pa se je v Millstattu začel manjšinski kongres, ki ga prireja dežela sama in ki naj bi služil tudi krepitevi njenega ugleda. Polagoma se sedaj tukajšnji politični eliti le svita, da je s to nepremišljeno, nacionalistično pač dobro zve-nečo akcijo v deželnem zboru, Koroška najbolj škodila sebi, potem pa t. i. »nemški manjšini« v Sloveniji, ki se upravičeno čuti povoženo in kot talka koroških političnih računov in igric. Račun za porcelan, ki je bil po nepotrebnem razbit, bomo tostran Karavank plačevali še dolgo, zastopniki kočevskega staroselskega društva pa so že v Millstattu tarnali nad omenjenim sklepom koroškega deželnega zbora in njegovimi posledicami zanje in za odnose med Slovenijo in Koroško. »To nam samo škoduje in otežkoča dialog, kajti mi svojih pravic nikoli nismo pogojevali z vračanjem zaseženega imetja, sploh pa ne z zaprtjem elektrarne v Krškem«.

Je pač že tako, da kočevskih staroselcev nihče ni vprašal za njihovo mnenje. Spet so, kot že mnogokrat v zgodovini, zadnjič in usodno pa leta 1941, bili samo drobiž pri izstavljanju zahtev in računov, ki se ne bojo in ne morejo iziti, a nekaj mesecev pred deželnozbornskimi volitvami pomagajo politikom nabirati točke pri vplivnem nemškonacionalnem lobiju v deželi.

Heim ins Reich

Nad 600 let je na Kočevskem živela nemško govoreča manjšina, ki se je sama imenovala Kočevjarji, po nemško Gottscheer. V osrčje Dolenjske so jo naselili Ortenburžani in zaradi geografske odmaknjenosti, bila je jezikovni otok, je ohranila starodavno narečje, ki so ga Kočevjarji sami imenovali »unser Spruch/naš jezik«.

Danes je ta jezik ogrožen, v njegovi nekdanji domovini ga govori in razume le še peščica starih.

Vzrok za to žalostno dejstvo nista asimilacija in nasilje, ki naj bi ju nad tem nemškim otokom zganjali Slovenci, ampak zločinski pregon, ki sta ga pogodbeno zapečatila Hitler in Mussolini, leta 1941 pa v smislu nacistične ideologije in parole »Heim ins Reich« izpeljali Nemci sami.

6. aprila 1941 so nacistična Nemčija, fašistični Italija in Madžarska ter Bolgarija napadle kraljevino Jugoslavijo. Takratno slovensko ozemlje so si med seboj razdelile Nemčija, Italija in Madžarska. Kočevje je kot del Dolenjske prišlo pod italijansko okupacijsko oblast.

Berlin in Rim sta nemudoma po razbitju Jugoslavije začela izvrševati pogodbo in pripravljati preselitev Kočevjarjev v rajh. Tam je bilo treba narediti prostor zanje. Nacisti so odločili, da bojo Kočevjarje preselili v južnoštajerske vasi ob Dravi in Savi, od koder so pregnali nad 30.000 Slovencev v Srbijo, Hrvaško in delno v Nemčijo.

Za ureditev premoženjskih formalnosti v zvezi s kočevsko posestjo sta Rim in Berlin ustanovila družbo Emona.

»Mi hočemo graditi mostove med Slovenijo in nemškim jezikovnim prostorom, ne pa jih rušiti in želimo si močno, spoštovano in bogato Slovenijo, ki je tudi naša država.«

Preselitev Kočevjarjev v rajh je bila povezana z močno propagandistično dejavnostjo, ki pa je bila toliko bolj učinkovita, ker je večina Kočevjarjev bila včlanjena v Kulturbund, manjšinsko krovno organizacijo, ki je Nemce v Jugoslaviji, in s tem tudi Kočevjarje, sistematično in popolnoma infiltrirala v nacističnem duhu. Le peščica od njih, zvečine na jezikovnem obrobju in del duhovščine, je bila proti preselitvi in zato izpostavljena hudemu pritisku.

Sredi decembra 1941 je bila preselitev Kočevjarjev iz njihove stoletne domovine na nove domačije formalno izvedena. Da pa je bila povezana z dokončno izgubo domovine in travmatičnimi pretresi identitete ter konec koncev z uničenjem ter majhne etnitete, pa takratnih oblastnikov in njihovih domačih pomagačev znotraj narodne skupnosti ni brigalo. Kočevjarji so kot petokolonaši bili obenem sosterilci in žrtve nacistične raznarodovalne politike. Pregnali in uničili jih niso Slovenci in partizani, ampak

nacizem in fašizem odnosno Nemci in Italijani.

Na jezikovnem območju pa se je ohranila peščica, ki je zadržala hotela ostati in živeti v svoji podedovani domovini. Mednje sodi tudi družina Gril. Eden od potomcev je August

August Grill in prof. Doris Debenjak

Gril, član odbora Društva Kočevjarjev staroselcev v Kočevskih Poljanah, sicer pa diplomiran inženir gradbeništva in priznan podjetnik v Grosupljem. Po osamosvojitvi Slovenije se je odločil, da s skupino preživelih Kočevjarjev ustano-

sen, z grenkobo v srcu pa omenja, da povojna oblast Kočevjarjem, ki so ostali doma in se borili proti okupatorju, tega ni poplačala z dobrim, ampak jih je nediferencirano poistovetila z ostalimi Nemci. Te rane skelijo.

Kočevjarji, kolikor jih je preostalo v Sloveniji, so danes organizirani v enem društvu, in sicer v Društvu Kočevjarjev staroselcev v Kočevskih Poljanah. Njegov namen je ohraniti jezik in kulturno dediščino Kočevjarjev, v kolikor je to več kot petdeset let po preselitvi in posledicah vojne vihre mogoče. Večina nekdanjih kočevskih vasi je izginila, svoje pa so k izginotju največ prispevale ofenzive Italijanov (1942 in 1943) in Nemcev (1944), ki so hoteli razbiti komandno oporišče slovenske partizanske vojske. Le-ta je v Kočevskem Rogu imela svojo vojaško središče.

Društvo Staroselcev se poleg ohranitve materialne dediščine zavzema za jezikovne tečaje v nemščini in za obliko priznanja, »da lahko živimo na svoji podedovani zemlji. Geografsko bi to bilo omejeno na dve, tri vasi v okolici Kočevskih Poljan. Mi zavračamo misel, da je celotna Slovenija

nemško naselitveno območje. Takšne in podobne trditve in zahteve so laž in sabotaža našega delovanja«, meni August Gril. Društvo odločno odklanja kakršnokoli povezovanje manjšinskih pravic z vračanjem zasežene imovine tujim državljanom, tudi nekdanjim Kočevjarjem. In prav to dela uradna Koroška. Debenjakova in Gril opozarjata na to, da je vračanje lastnine urejeno s slovenskim zakonom o denacionalizaciji. Vse drugo pa je samo kontraproduktivno in škoduje staroselcem, »kajti mi nočemo biti kolektivni talci katerihkoli nacionalističnih prenapetežev tu in onstran meje«. Oba vesta, o čem govorita in kako je ta tematika senzibilna, kajti marsikateri telefonski klic ali pismo v zadnjih tednih in mesecih je bilo vse prej kot civilizirano in spoštljivo.

To pa tudi pomeni, da Kočevjarji ostro zavračajo politiko Društva »Most miru – Friedensbrücke« mariborskega odvetnika Dušana Ludvika Kolnika, ki zahteva prav povezovanje manjšinskih pravic z vračanjem posesti. Očitno je prav zategadelj bil oz. je še miljenček nemškonacionalno nastrojenih strank in organizacij v Avstriji, predvsem pa na Koroškem.

V Ljubljani obstoječe društvo »Peter Kozler« pa ni manjšinsko, ampak se zavzema neglede na narodno pripadnost svojih članov za ohranitev kulturne dediščine Kočevske pokrajine. Kot absurdno sta označila zahtevo po predstavniku Nemcev oz. Staroavstrijcev v slovenskem parlamentu. Po njunem mnenju je število nemške populacije v Sloveniji premajhno za to zahtevo, sploh pa ne vesta, zakaj naj bi takšnega predstavnika potrebovali:

»Mi hočemo graditi mostove med Slovenijo in nemškim jezikovnim prostorom, ne pa jih rušiti in želimo si močno, spoštovano in bogato Slovenijo, ki je tudi naša država.«

CELOVEC

Sejem »Družina«

Od 20. do 23. novembra poteka na celovškem sejmišču (v hali 3 in 5) priljubljena sejemska prireditelja »Družina«.

Organizatorji so tudi tokrat pripravili pester in zanimiv sejmski spored, ki bo popolnoma v znamenju bližajočega se adventnega časa in božiča. Obiskovalci, mladi in stari, bodo lahko aktivno sodelovali pri peki peciva, izdelovanju keramike, kuhanju in ročnem delu.

Sejem bo nudil bogat kulturni spremljajoči program. Nastopile bodo razne glasbene, pevske, folklorne in gledališke skupine. Na sporedu so tudi razna svetovanja (govorilne

ure), podijske diskusije o aktualnih temah, med drugim »O nalogah politike za starejše« (petek, 21. 11. ob 10. uri), »Alkoholizem« (sobota, 22. 11. ob 14. uri), »Evro« (nedelja, 23. 11. ob 11. uri) in novinarske konference.

Na sejmu bo letos sodelovalo nad 270 razstavljalcev, 40 jih prihaja iz Hrvaške in Slovenije, predstavili pa bodo predvsem zdraviliški turizem onkraj Karavank.

Vstopnina za odrasle je 35 šilingov, od vsake karte pa bodo podarili 10 šilingov za akcijo »Luč v temi«.

M. Š.

1. MLADINSKI FESTIVAL

Lirika iz srca

Nagrajenci 1. mladinskega festivala lirike: (z leve) Till Busch, Margit Macho (članica žirije), Veronika Boschitz, Mirjam Kap in Katja Wulz. Foto: SV

Kar štirje nagrajenci so dijaki slovenske gimnazije! V okviru letošnjega 4. mednarodnega festivala lirike, ki je potekal pretekli teden v Centru za duševno zdravje celovške deželne bolnišnice so letos prvič razpisali tudi natečaj mladinske lirike. Nad 70 mladih poetov v starosti do 18 let je poslalo svoje literarne izdelke strokovni žiriji, ki je nato izbrala nagrajence/nagrajenke. Rezultate so razglasili pretekli četrtek.

Kot kovnica literarnega naraščaja se je izkazala slovenska gimnazija in to kar s štirimi nagrajenci: strokovna žirija (Fred Dickermann, Margit Macho, Klaus Olof, Klaus Amann in iniciator Ingo Hartinger) je po-

delila glavno nagrado – študentsko stipendijo Michaela Ausserwinklerja – osmošolcu ZG za Slovence Tillu Buschu (»Zgodba o sandri«). Nagrajene pa so bile še Veronika Boschitz, Katja Wulz (»Jesen«), Mirjam Kap (»Der Schatten«), Christina Fischer in Therese Wintersteiner.

»Zgodba o sandri« je prva pesem Tilla Buscha. »Originalnost, eksperimentiranje z besedami, igra z dvojezičnostjo in precizna konstrukcija« se je glasila utemeljitev žirije. Karakteristično za vse prispevke je bilo zaznavanje samega sebe z različnimi aspekti v družbi (svetu) okolju, tematika človek in duševnost.

M. Š.

zgodba o sandri	morska ti	vern-icht
sand-ra	schwein	fern-licht
ra-sant	schein	lichter-meer
sant veit	t	mehr licht!
weit und breit	die sonne šen	
nur sand	den lieben langen	kein licht
am meer	tag	gar nicht meer
mehr sand!	am wasser	meer 'der weniger
sand-strand	lang-sam	immer weniger
am meer	sam pri sebi	sand im getriebe
sehr	land-sam	ra in der lampa
viel und noch	land in sicht	pa-norama ohne
mehr	nacht-sicht	aus
schweinchen	ged-icht	sicht

PREMIERA V MESTNEN GLEDALIŠČU

»Naked city«

Pretekli petek je v Mestnem gledališču, v sejemki hali 7, gostoval baletni ansambel Združenih odrov iz Gradca, s predstavo »Naked city«. Moderna baletna produkcija, ki je nastala lani, je delo mladega izraelskega koreografa Rami Be'era, skupino pa sestavljajo plesalke in plesalci iz različnih držav. Plesne zgodbe, in teh je kar precej, so brez začetka in konca, predstavljajo pa neke vrste

duhovit kaleidoskop moderne baleta. Oba spola sta bolj skopo obeležena v temne kostume, pri moških plesalcih prevladuje atletičnost in akrobatika. Predstavo odlikujejo briljantni plesalci in plesalke, posrečena osvetljava in nevsakdanja glasba.

M. Š.

Predstave bodo še 20. 11., 3., 6., 12. in 13. 12. ob 19. 30.

Kaleidoskop modernega baleta

Foto: katalog

ANTIDRAMA V BILČOVSU

Odlično zaigrana »Plešasta pevka«

AVTOR te tako imenovane Antidrame Eugene Ionesco, po rodu Romun, je pisal v francoščini, saj je bila Francija njegova prava in tudi duhovna domovina. Pa vendar je »Plešasta pevka«, eno njegovih najbolj znanih del, vsaj aluzorično postavil v angleški prostor. Očitno je suhi angleški humor najbolj odgovarjal njegovim namenom pri pisanju.

Občinstvo v nabito polni dvorani pri Miklavžu v Bilčovsu je intenzivno spremljalo potek »dogajanja«. Med nareko-

Pod vodstvom režiserke Bernarde Gašperčič je bilčovska starejša skupina – čeprav v resnici še tudi silno mlada – podala smisel te igre s pravilno dozo humorja in resnobe. Verjetno je za mlajšo generacijo danes lažje začutili smisel novejših klasike, kakor je bilo to mogoče še pred – recimo – tridesetimi leti. Kajti tudi starejši gledalci so se namreč odlično zabavali, čeprav so nekateri po predstavi šteli za svojo dolžnost, da so rekli, da sicer niso kaj prida razumeli, za kaj je

mivo in čudno, ki pa v resnici ne zna ne poslušati ne pripovedovati. V vlogi gasilskega načelnika, ki ga kar nosi od lastne pomembnosti, pa je blestela Olga Zablatnik. Janja Kolter je bila kar nekam demonsko navihana služkinja, prava smrklija, ki je zmožna spraviti v koš vso gospodo.

Če je bila potrebna tolika mera občasne agresije v pogovoru, je seveda stvar zornega kota: res je, da poznamo tudi v vsakdanjem življenju obilico iracionalnih izbruhov sovra-

Vse pretirano resno, zato tembolj smešno

Foto: SV

Režiserka Bernarda Gašperčič. Foto: SV

vaji zato, ker že atribut »antidrama« pove, da je nekaj drugače kot običajno. In res: dejanje se razvija ob pogovorih, za katere je brezupno, da bi jim sledil z običajno logiko. Ljudje komunicirajo z obilico besed, ki ničesar ne povedo, za katere bi bilo vseeno, ali so jih izgovorili ali ne. V te stavke vpletajo emocije, zanimanje in trajajo svoj odvečen čas. Besede so opravičilo za eksistiranje, navidezno zanimanje za brezplodno kvasanje daje potrdilo drugemu, da ravna v smislu družbenih konvencij in torej pravilno. Torej le ni čisto »anti«, ta drama oz. bolj tragikomedija.

šlo, ampak »fajn je bilo«. Seveda je bilo »fajn« in razumeli so, najsi bo instinktivno ali pa zavestno – in tudi ni bistveno.

V vlogah zakonskih ali »najbrž« zakonskih parov so igrali Danica Reichmann kot gospa Smith z vso potrebno meščansko nadutostjo, njen soprog gospod Smith je bil Mihael Krištof, zelo zaresen in prav zato zelo komičen. Obiskovalca gospod in gospa Martin sta bila Fabian Gasser (ki je zelo prepričljivo in očarljivo deloval nekoliko zgubljen in nemočno) ter Milena Reichmann kot silno plemenita gospa iz višjih slojev, kateri je vse silno zani-

štva, a če ga je hotel tako zelo poudariti tudi Ionesco, je vprašljivo. A to ne zmanjšuje uspeha Bilčovščanov.

Predsednik SPD »Bilka« Rupert Gasser se je ob koncu zahvalil vsem sodelujočim in obema osrednjima kulturnima organizacijama za vso pomoč.

Luč in tehniko je imela na skrbi Rezi Gasser, kostume pa si je skupina namislila kar sama, in to čisto v redu. Priporočam tudi drugim društvom, da povabijo skupino v goste, saj je izredno primerna tudi za čas razvedrila, torej pustni čas.

S. W.

SLOVENSKA PROSVETNA DRUŠTVA

Mesec devetdesetletnic

Menda so imeli naši predniki v jeseni več časa. Ko so pospravili pridelke, so se lotili kulturnega in izobraževalnega dela. Zanimivo je, da sta se v tem mesecu pred devetdesetimi leti v neposrednem sosedstvu ustanovili kar dve društvi, sedanja »Zarja« v Železni kapli in »Trta« v Žitari vasi. Obe bosta svoj jubilej proslavili ob koncu tega tedna

SPD »Zarja« vabi na svojo 90-letnico v soboto, 22. 11., ob 19.30.

Društvo je bilo ustanovljeno leta 1907 kot Slovensko katoliško in izobraževalno društvo. V svoji zgodovini je imelo več vzponov in padcev. Začetniški vzpon je kmalu zavrla prva svetovna vojna, vendar je po njej delovanje spet vzplamtelo. Po plebiscitu in neizpoljenih obljubah je prišlo do nazadovanja. Leta 1930 si je društvo nadelo sedanje ime.

Med drugo svetovno vojno so se kapelski prosvetaši množično vključili v narodnoosvobodilni boj. Od šestnajstčlanskega pevskega zbora je šlo v partizane kar devet pevcev. Skupno pa je v borbi za svobodo padlo kar dvanajst društvnikov.

V soboto zvečer se bo društvo »Zarja« predstavilo z vsemi svojimi skupinami in s solistoma Gabrielom Lipušem in Florentino Uneg.

SPD »Trta« praznuje v nedeljo, 23. 11., ob 14.30.

Podoben razvoj kot kapelska »Zarja« je imela tudi žitajska »Trta«. Tudi ta je bila v letu 1907 ustanovljena kot katoliško izobraževalno društvo in se je šele pozneje preimenovala v SPD »Trta«. O njegovi dejavnosti priča gradnja kulturnega doma in njegov propad zaradi zelo močnik pritiskov slovenskih na-

sprotnikov v bližnji in daljni preteklosti. O trdoživosti tamkajšnjih kulturnikov in prosvetašev pa tudi njegova obnova.

Na slavnosti prihodnjega nedeljo bodo poleg društvenega moškega zbora nastopili še MG V Sittresdorf, cerkvena zbor iz Žitare vasi in Šentlipša, Plazniška dekleta in društvena folklorna skupina.

Škofiška »Edinost« praznuje v soboto, 29. 11., ob 20. uri.

Od vseh treh jubilejantov je sicer najstarejše društvo, saj je bilo dejansko ustanovljeno že v decembru 1904. leta pod imenom Pevsko in izobraževalno društvo »Slavček«, pozneje, v času prve svetovne vojne, pa se je ponovno ustanovilo kot »Edinost«. Nacistična oblast je društvo prepovedala in uničila oz. zaplenila njegovo premoženje. Ob jubileju bo izšla obširna brošura, v ljudski šoli pa bodo nastopile domače in skupine sosednjih društev.

LETOŠNJI osrednji koncert Slovenske prosvetne zveze je kljub nekoliko neobičajni uri v nedeljo zvečer povsem napolnil dvorano Neue Burga v Velikovcu. Zaledje slovenskega občinstva v Podjuni je resda bolj ugodno kot npr. v Rožu ali na Zilji, vendar je bilo med poslušalci videti ljudi iz vse Koroške. Za množičen obisk so seveda poskrbela imena in sloves nastopajočih in pri tem je imela Slovenska prosvetna zveza prav srečno roko. Po načelu mota koncerta »Žive naj vsi narodi ...« in po nemško »Viele Stimmen – eine Welt« so mednarodni program napolnile skupine iz Koroške, Gradiščanske oz. Dunaja, Slovenije in celo z afriškega Madagaskarja.

V uvodnih besedah je predsednik Slovenske prosvetne zveze dr. Gustav Brumnik opozoril na letošnje evropsko leto proti rasizmu, kateremu je namenjen tudi ta koncert in izrazil zadovoljstvo, da sme potekati prav v tej dvorani, ki je bila slovenski kulturi dolga leta zaprta.

Program je začel moški zbor žitajske »Trte« ki ga vodi prizadevni Pavli Stern. Fantje in možje so peli kot »cajzlici«. Prav pozna se jim, da pospešeno vadijo za devetdesetletnico svojega društva. V prvem delu svojega nastopa so zapeli pri-

OSREDNJI KONCERT SPZ

Več kot samo glasba

Obiskovalce je navdušil nastop vokalno-instrumentalne skupine Mahaleo z Madagaskarja

Foto: SV

ditveno uvodno Zdravico, Pojdam v Rute in V Žitari vasi smo doma; v drugem pa nemško Mei Hamat in ob odličnem solu Zelenico.

Tudi komaj leto dni »star« Komorni zbor Borovlje se je predstavil z mednarodnim programom. Njegov zvok izraža resno delo zborovodje Romana Verdela in seveda zavzetost

pevcev. V prvem delu je zapel madžarsko narodno Panduri in pa črnsko duhovno Ride the chariot z odličnim solom Andreje Müller, v drugem pa Nedeljske jogre z uvodnim solom kolege Franca Wakouniga.

Oktet Suha je znan kot odlični interpret domačih in pesmi drugih narodov. V prvem delu nam je zapel spevno itali-

jansko gorsko La montanara in koroško nemško Is schon still uman See, v drugem pa slovensko narodno Pihaj vetrič mi

hladen, Anzej na besedilo Anite Hudlove in pa mogočno rusko Dvanadcat razbojnikov z bas-solom Sigija Kolterja.

Drugi del koncerta sta začela mati Angela in sin Willy Resetarits, bolj znan kot Ostbahnkurti. Tokrat brez grmeče spremljave in koncertnih luči sta preprosto, občuteno in tudi sentimentalno zapela nekaj pesmi svojega

rodu – Gradiščanskih Hrvatov, o delu, ženitvi, vasovanju ...

Medtem ko je bil Ostbahnkurti največja zvezda koncerta, pa je najbolj presenetila vokalno-instrumentalna skupina z daljnega Madagaskarja Mahaleo. Šest pevcev in instrumentalistov je pričaralo pravo vzdušje proseče glasbe zatiranih narodov. Krik po kruhu, enakopravnosti, potujočem ljudstvu, proti lakoti in izkoriščanju, za enakovrednost vseh ljudi, o državljanski vojni, o socialni bedi in o uporabi proti kolonializmu so bile vsebinske izpovedi njihovega nastopa.

Vokalno-instrumentalna skupina Šukar iz Ljubljane je za zaključek koncerta pela in igrala romske pesmi iz Anglije, Romunije, Ukrajine, Madžarske in Jugoslavije. Kljub njihovi kakovostni izvedbi, pa s svojim sentimentalnim melosom niso mogli več doseči viška večera. Tega jim je odnesla že skupina Mahaleo.

Koncert je tako po kvaliteti kot po vsebinski izpovednosti dosegel svoj namen. Odmevna pa je bila tudi zadnja misel moderatorke Mire Grötschnig-Einspieler, da je treba preseči ločevanje po rasi, narodnosti in veri, pa tudi ločevanje po političnem prepričanju. V ospredje naj stopi ČLOVEK.

Jože Rovšek

Moški zbor »Trta« se odlikuje z ubranim petjem

Foto: SV

Willy Resetarits s svojo mamo Angelo

Foto: SV

Pomemben delež k uspehu koncerta je prispevala moderatorka Mira Grötschnig-Einspieler

Foto: SV

Mladinska gledališka skupina SPD Radiše se je tudi ob letošnji premieri spoprijela z izredno težkim tekstom. Igrati Shakespeara ni kar tako. Tega so sposobne samo ambiciozne amaterske igralske skupine. Režiser do pol izdelane predstave Marjan Bevk se je verjetno zanj odločil zaradi jezikovne sposobnosti radiškega mladega igralskega kadra, predstavo pa je do konca speljala Alenka Hain. Romantična Shakespeara komedija Sen kresne noči je v interpretaciji mladih Radišanov včasih sicer malo zaškripala, a vendar pri gledalcih

PREMIERA MLADIH RADIŠANOV

Sen »radiške« noči

zapustila močan vtis. Zadovoljstvo so izražali predvsem nad njihovim pogumom in seveda tudi dobro igro.

Marjan Bevk je sceno zasnoval prostorsko zelo široko in zanj uporabil skoraj vso dvorano. To je z izpolnitvijo prostora in gibom pomagalo tekstu v verzih, da ni zašel v nerazumljivo deklamiranje in iskanje poudarkov v rimah. Koliko so nam blizu osebe iz te kresne noči, je težko reči, saj bi morali poznati vso antično mitologijo, a igra je pokazala razvnanje duha, strasti, ljubezni in hrepenenja v tej noči,

najdaljši v letu, ko demoni stopijo na plan, ko Kupidu strelja svoje puščice ljubezni, ko se človek sam sebe zaloti v nenavadnem poželenju. Sladko, a včasih tudi težko, vznemirljivo, lahko tudi pogubno.

Ne glede na to, da je materija sila težka, da je namenjena predvsem osvečenemu gledalstvu, je bila to za mlade Radišane odlična šola jezika, izrabe prostora in odrskega giba. Kar vsak posebej je v svoji vlogi zrasel, se bolj z njo kot vsebino identificiral. Dinamika predstave je bila izdelana, teklo je kot po maslu. K temu je pripomogla dobro postavljena in vodena tehnika. Nekoliko so motile podvojene ali celo potrojene vloge, vendar se tudi po Shakespearu v tej noči gredo gledališče. K vlogam:

Samo Lampichler je dinamično igral Spaka, Sandra Lampichler Hermio, mladi Tomaž Ogris Demetrija in Tisbo,

Ines Schiemann Piramuža, Aleksander Tolmaier španskega vojskovodjo Lisandra, Kristina Tolmaier vilinsko kraljico Titanijo, Marco Tolmaier njenega moža Oberona in Nadja Žele simbol ženske lepote Heleno. V preostalih vlogah so se potrudili še Majda Ogris, Alenka Orasche in Nataša Thaler. Vsi igralci pa so igrali po več vlog, zato je bila dinamika za odrom zelo živahna. Ne da bi v teh težkih vlogah komu odrekal trud, pa moram izpostaviti odlično igro Nadje Žele. Igrala je prepričljivo, skorajda profesionalno. Odlični so bili tudi Marco Tolmaier, Samo Lampichler in spet Aleksander Tolmaier, le da v vlogi rokodelca ni povsem sodil v skupino.

Kostume je načrtovala Marina Bačar, izdelali pa

starejši Radišani sami. Za usklajeno tehniko, zvok, luč so skrbeli Adrijan, Hanes in Niko. Svoje delo so dobro opravili.

V tretje gre rado, pravijo. Mladinski skupini pa bi kljub temu priporočal, naj po lanskoletnih Menartovih Baladah in letošnji kresni noči, prihodnje leto zaigra kaj bolj mladeniškega.

Jože Rovšek

Dinamična igra Oberona in Spaka

Foto: SV

Kresna noč razvema srca ...

Foto: SV

PRIREDITVE

ČETRTEK, 20. 11.

- 18.00 ŽELEZNA KAPLA, v hotelu Obir – Pos.-Bank Železna Kapla
Redni občni zbor Posojilnice-Bank Železna Kapla
CELOVEC, v Kunsthalle Celovec
18.30 Odprtje razstave Anne Frank.
Odprl jo bo dr. M. Ausserwinkler
CELOVEC, v Evropski hiši – Avstrijsko-slovenska družba
19.00 »Nordstrischer Bilderbogen« – eine Region erzählt.
Sod. pisatelj Marjan Tomšič iz Kopra, oktet Suha
PLIBERK, v župnišču – SPD Edinost in Društvo slov. pisateljev
19.00 Literarni večer. Berejo: Franček Anželak; Mira Cajnko;
Milena Cigler, Hregor Fras, Andrej Makuc, Marijan Mauko,
Vesna Roger, Marijan Vončina, Tone Turičnik
ŠENTJAKOB V ROŽU, v Regionalnem centru
19.30 Predstavitev knjige »Domača hiša in ledinska imena«.
Predstavitelj: P. Bertrand Kotnik
TINJE, v domu – Katoliški dom Sodalitas
19.30 Delovanje zastopnice pacientov na Koroškem. (D. Lakomy)

PETEK, 21. 11.

- 8.30 ŠENTJAKOB V ROŽU, Višja šola Šentpeter
Dan odprtih vrat. Vodstvo po šolskih prostorih in prigrizek
ob 8.30, 9.30, 10.30
ROŽEK, v galeriji Šikoronja – Galerija Šikoronja
18.00 Približevanja. Vodstvo po razstavi »Moje slike« Armina
Guerina
TINJE, v domu – Katoliški dom Sodalitas
18.00 Seminar: Enneagramm. Voditeljica: dr. med. univ. Gudrun
Knapp; seminar traja do 22. novembra, do 18. ure;
LOČILO, v prostorih Posojilnice – SPD Dobrač
18.30 Občni zbor. Po občnem zboru (ca. 20. uri) dia-predavanje
»Pariz – mesto ljubezni, izvrstnega vina in okusnih sirov«,
predavatelj: prof. Karl Kikel
ŠENTJAKOB V ROŽU, v farni dvorani – SPD Rož in SPZ
19.30 Odstrel/Wildwechsel (Franz Xaver Kroetz). Igra: Teatr brez ...
BILČOVŠ, pri Miklavžu – SPD Bilka
20.00 »Plešasta pevka« (E. Ionesco).
Igra mlad. gled.skupina SPD »Bilka«

SOBOTA, 22. 11.

- TINJE, v domu – Katoliški dom Sodalitas
9.00 IKEBANA - Kreativno oblikovanje z rožami.
Voditeljica: Herta Deutsch; traja do 17. ure;
TINJE, v domu – Katoliški dom Sodalitas
9.00 Kako si ohranimo svež spomin? (Trude Janach-Christian)
ŠENTJAKOB V ROŽU, v Regionalnem centru
14.00 Okraski v adventu – praktični tečaj. Traja do 18. ure
ŠENTPRIMOŽ, v kulturnem domu – SPD »Danica«
19.00 Občni zbor SPD »Danica«
ŽELEZNA KAPLA, v farni dvorani – SPD »Zarja«
19.30 Svečana proslava ob 90-letnici obstoja društva
SELE, v farnem domu – KKZ, PD Sele, DSG Sele, KPD Planina
20.00 Kulturni praznik. Sodelujejo: MePZ Sele,
člani slovenske filharmonije, Oktet Suha, MePZ Radiše,
Jaka Svoljšak iz Škofje Loke
VELINJA VAS, v gostilni Seher – SPD Bilka
20.00 Jazz-Koncert. Nastopajo: Glasbeniki - A band from home

NEDELJA, 23. 11.

- ITALIJA, potovanje – Club tre popoli
8.00 Vožnja z avtobusom v Pieris na razstavo, popoldne pokašna
vina. Odhosa ob 8. uri s celovškega Novega trga, povratek ob
19. uri
SELE, v farni cerkvi – KKZ, PD Sele, DSG Sele, KPD Planina
10.00 Sv. Maša, nato koncert in zabava z etno-skupino
»Spominčice«
ŽVABEK, v društveni sobi nas poso jilnico – KPD »Drava«
10.00 Občni zbor KPD »Drava«
VELINJA VAS, v gostilni Seher – SPD Bilka
11.00 Tone Pavček – branje za otroke
ŽITARA VAS, v kulturnem domu – SPD »Trta«
14.30 90-letnica SPD »Trta«

PONEDELJEK, 24. 11.

- TINJE, v domu – Katoliški dom Sodalitas
19.30 Odprtje razstave del Marte Kunaver (akrili, olja, mešana
tehnika)

TOREK, 25. 11.

- DOBRLA VAS, Posojilnica-Bank Podjuna – Pos.-Bank, SGZ
19.00 Predavanje »Euro« (mag. Rudi Urban); na aktualna davčna
vprašanja bo odgovarjal in predaval mag. Hermann Klokar,
davčni svetovalec
GRADEC, v Klubu, Mondscheingasse 9 – KSŠŠ/G
20.00 Predavanje o Bolgariji

SREDA, 26. 11.

- CELOVEC, v Evropski hiši, Reitschulg. 4 – Club tre popoli
19.00 Celovec in njegova partnerska mesta, pogovor z bivšim
županom Guggenbergerjem

ČETRTEK, 27. 11.

- CELOVEC, v Mladinskem domu, Mikschallee – Mladinski dom
18.00 Literarni večer z dramatikom in pisateljem T. Partljičem

OTVORITEV RAZSTAVE

zgodba za danes
Anne Frank

v četrtek, 20. 11. 97, ob 18.30,
v dvorani umetnosti mesta
Celovec (prej Ritter) Hermann-
Gmeiner-Strasse (ob Velikov-
ški ulici)

O razstavi bo govoril direk-
tor hiše Anne Frank iz Amster-
dama dr. Hans Westra, razstavo
bo otvoril kulturni referent
dr. Michael Ausserwinkler

Spremnje prireditve (literarna
branja, filmi, diskusije) bodo v
Musilovi hiši v Celovcu, Bahn-
hofstraße 50

1. koroška konferenca o revščini

od 27.–28. novembra

v počitniškem naselju ob Habnarjevem jezeru
pričetek v četrtek, 27. 11. ob 9. uri
Udeleženci bodo lahko sodelovali v različnih delovnih
skupinah.
Predavali bodo strokovnjaki iz vse Avstrije, podijska
diskusija, kako naprej ...
Prijave in informacije: Koroška mreža proti revščini,
Beljak, Rathausgasse 2, tel. 04242/24 6 17

Gostišče Ogris

»Pri Miklavžu«
v Bilčovsu
vabi na

teden
divjačine

od 16. do 30. novembra 1997.

Vsi vabljeni na
kulinarčni užitek!

Posojilnica-Bank Podjuna
vabi na

redni občni zbor

Nedelja, 30. 11. 1997,
ob 9. uri, v kulturnem domu
v Dobrli vasi.

PRAZNUJEJO

Jožef Lupinc iz Dobrle vasi –
86. rojstni dan; Karl Lunder z
Letine pri Šmihelu – 40. rojstni
dan; Hanzl Wiegeler iz Zahom-
ca – 90. rojstni dan in god;
Elizabeta Lipuš iz Lepene –
70. rojstni dan; Poldi Knez iz
Bele – rojstni dan in god; Kati-
ca Fugger in Hanzl Egartner
iz Šentjakoba – rojstna dneva;
Ljudmila in Pepi Eržen iz Lo-
vank – 40. obletnico poroke;
Klara Štekljč iz Železne Kaple
– rojstni dan; Cili Užnik –

Travnikova iz Sel – rojstni dan
in god; Danica Gabriel z Brez-
nice pri Šentjakobu – osebni
praznik; Magdi Dobernik s
Srej – rojstni dan in god; Než-
ka in Pepo Hudelist iz
Grabštanja – 25. obletnico
poroke; Liza Oraže z Bele –
rojstni dan in god; Rezi Oraže
s Šajde – rojstni dan; Kati
Roblek iz Sel – rojstne dneve;
Amalija Gregorn z Dul pri
Miklavčevem - 72. rojstni dan;

RADIO KOROŠKA
SLOVENSKE ODDAJE

- ČETRTEK, 20. 11.
18.10 Rož – Podjuna – Zilja
PETEK, 21. 11.
18.10 Kulturna obzorja
SOBOTA, 22. 11.
6.08 Od pesmi do pesmi – od
srca do srca
NEDELJA, 23. 11.
6.08 Dobro jutro, Koroška /
Guten Morgen, Kärnten!
(H. Kelich)
18.00 Glasbena oddaja
PONEDELJEK, 24. 11.
18.10 Kratak stik
TOREK, 25. 11.
18.10 Otroška oddaja
SREDA, 26. 11.
18.10 Glasbena mavrica
21.04 Srednjeevropski magazin

DOBER DAN, KOROŠKA

- NEDELJA, 23. 11.
13.30 ORF 2
PONEDELJEK, 24. 11.
2.15 ORF 2 (Ponovitev)
15.55 TV SLO1 (Ponovitev)
I »Ko usahne dotok«: krajšanje finančnih podpor
ogroža delo slovenskih
struktur
I Serija knjig za sladokusce
pri založbi Wieser:
evropske regije v izročilu
pisateljev in pesnikov
I Ko zarja zlati gore: 90 let
kulturnega delovanja
v Železni Kapli
I Iskanje in odpiranje
novih likovnih problemov:
slikarski rokopis
Andreja Jemca
I »Žive naj vsi narodi ...«:
Osrednji koncert SPZ ob
mednarodnem letu proti
razizmu

Starejši upokojeni vdovec
želi spoznati primerno
žensko za skupno življenje.
Javite se pod šifro SV – 1A
na upravo Slovenskega vest-
nika, Tarviser Str. 16, 9020
Celovec

Posojilnica-Bank Zila
vabi na

občni zbor

petek, 28. 11. 1997, ob 18. uri
v gostilni Linde, v Pečah/Pöckau

Krščanska kulturna zveza

vabi na izlet v Ljubljano z
ogledom gledališke predstave
»Tri visoke ženske«
v ponedeljek, 8. decembra '97
Cena: 250.– šil. (avtobus in
predstava), 350.– šil. (avtobus,
večerja in predstava)
Informacije in prijave:
KKZ, 10. Oktoberstr. 25/III,
Celovec, tel. 0463/516243

BILČOVŠKA JESEN

GLEDALIŠČE
21. 11. ob 20. uri
»Plešasta pevka«
E. Ionesco – igra mladinska
skupina SPD »Bilka«, gostilna
Miklavž v Bilčovsu

JAZZ-KONCERT
22. 11. ob 20. uri
Glasbeniki – A band from
home
Gostilna Seher v Veljnji vasi

BRANJE ZA OTROKE/BRUNCH
23. 11. ob 11. uri
Tone Pavček
Gostilna Seher v Veljnji vasi

Marija Sienčnik iz Dobrle
vasi – rojstni dan; Alojz Ra-
schun iz Mlinč – rojstni dan;
Marija in Leopold Smrečnik
iz Čepič – rojstna dneva; Mari-
ja Buchwald iz Nonče vasi –
rojstni dan; Angela Petrač iz
Šmarjete – rojstni dan; Janez
Petjak iz Štebna – rojstni dan;
Marija Vodivnik iz Vogrč –
rojstni dan; Andrej Oraže iz
Lepene – rojstni dan; dipl. inž.
Kristijan Ogris z Dunaja –
rojstni dan; Andrej Kokot iz
Celovca – rojstni dan.

SLOVENSKI
VESTNIK

Usmerjenost lista
seštevek mnenj izdajatelja in urednikov s posebnim
poudarkom na narodnopolitičnem interesu.

tel. 0463/5143 00-0 • faks -71

DEŽURNI TE ŠTEVILKE Sonja Wakounig
ODGOVORNI UREDNIKI
Jože Rovšek (-30) ... kultura, slovensko zamejstvo
Mirko Štukelj (-32) ... šport, oglasi
Sonja Wakounig (-34) ... politika, manjšinska družba
Tajništvo Urška Brumnik (-14)
Naročniška služba Milka Kokot (-40)
Prireditve Andrea Metschina (-22)

IZDAJATELJ IN ZALOŽNIK
Zveza slovenskih organizacij na Koroškem

TISK
Založniška in tiskarska družba z o. j. DRAVA
tel. 0463/50566

VSI
Tarviser Straße 16, A-9020 Klagenfurt/Celovec

BLEŠČEČA PLANINA

Še vedno brez vode

Pridne roke so pripravile drva za zimo

Foto: SV

Bleščeča s planinsko postojanko Kočo nad Arihovo pečjo je letos v znamenju suše oziroma pomanjkanja vode. Že aprila je usahnil vrelec pri Solnicah in smo že mesece brez vode, kar

zelo ovira običajno življenje v koči. Na Bleščeči je do leta 1993 nikoli poprej ni zmanjkalo. Ker je bilo vedno dovolj, so na planini do nedavnega še pasli živino. Zaradi cestnega

predora skozi Karavanke, ki predstavlja ogromen zbirnik vode, iz katerega se le ta odteka v Dravo in Savo, imamo mi sedaj pomanjkanje vode. Prisiljeni smo, če hočemo kaj skuhati in pomiti posodo, vodo nositi na planino, kar je vse prej kot prijetno. Iz zadrege nam večkrat pomaga neumorni dežurnik Toni Valentinič s svojim terenskim vozilom suzukijem.

Pred kratkim smo obnovili dograjano drvarnico. Tudi tu je bil Toni glavni organizator, medtem ko je gradnjo vodil nekdanji dežurnik Blaž Gasser iz Bilčovsa ob izdatni podpori prav tako nekdanjega dežurnika Ferdija Kulnika iz Čahorč in še nekaterih pomočnikov. Ker smo porabili vsa drva, smo morali spet zavihati rokave in v več delovnih akcijah pripraviti nova, da bo pozimi toplo in prijetno v koči. Sedaj s hrepenenjem čakamo sneg, da bomo končno prišli do vode, da bo kočja spet zaživela kot v normalnem času.

KNJIGA ZA PLANINCE

Čarobno kraljestvo Karavank

Letos je v Celovcu izšla zanimiva planinska knjižica »Zauberreich Karawanken – die schönsten Touren«. Napisal jo je znani planinec in žurnalist Manfred Posch, avtor priljubljene planinske rubrike »Höher hinaus« v dnevniku KTZ.

Posch se je z veliko ljubeznijo posvetil pogorju Karavank in jim dal laskavo ime »čarobno kraljestvo«. Čeprav Karavanke niso tako mogočne kot Julijci in drugi višji vrhovi, imajo pa vendar svoje posebnosti in čare, ki jih pisec zanimivo in živo opisuje in jim tako daje veličastno in privlačno obeležje. Popisal je kar 70 najlepših karavanških izletov to in onstran državne meje, v okviru katerih nas seznanja z gorsko floro in favno, z zgodovino prvih pristopov, s plezalsko de-

javnostjo, z geološkimi pojavi, s prelepimi razglednimi kotički, ljudskimi pravljicami, itd. V opisanih prispevkih nas zna tako navdušiti, da bomo v prihodnje z mnogo večjim zanimanjem in bolj odprtimi očmi uživali lepote in čare Karavank.

Med opisanimi izleti je še posebno zanimiva tura na Tolsto Košuto skozi znamenito Melo. O njej je napisal, da gre za najbolj nedotaknjeno in divje območje Karavank in se Slovenskemu planinskemu društvu zahvaljuje, da je pred mnogimi leti opuščeno pot skozi Melo (Drechslersteig) spet naredilo uporabno. Ko že omenjamo SPD, naj še popravim zmotni avtorjev zapis, da sta na Bleščeči kar dve planinski koči. Ne, samo ena je, druga poleg nje je last posestnika in gostilničarja

Jozeja Stickra, pd. Kopanka na Kopanju/Kopain.

Knjižico »Zauberreich Karawanken – die schönsten Touren«, ki vsebuje 180 strani formata 10 x 18 cm, je opremljena z lepimi barvnimi slikami. Dobite jo v celovških in drugih knjigarnah. Stane 145 šilingov. Knjižica bo lepa obogatitev našega planinskega knjižnega predala.

MEDIJ ZA MANJŠINE

Nova številka »Stimme«

Stimme von und für Minderheiten je revija, ki jo izdaja »Initiative Minderheiten« na Dunaju in ki je pisana na že skoraj znans-

IZ ŽENSKEGA VIDIKA

Dr. Štefka Vavti

ALI IMATE svoj prostor? Veste, o čem govorim? Seveda ne le o svoji sobi, svojem kotičku, ki ga imate in v katerega se lahko zatečete, če ste potrebne miru. Mislim pri tem v prvi vrsti na prostor, ki ga imate (in si ga vzamete) v javnosti, v družbi, kamorkoli pač pridete: na seji kakega odbora, ki se je udeležite, v cerkvi, v kavarni ali restavraciji...

Dejstvo je, da se ženske velikokrat znajdejo v »kotičkih« – to mislim tudi simbolično! – na prostorih, iz katerega je le težko najti izhod, kjer nas lahko vsak potisne še bolj v defenzivo, kot smo ponavadi že.

Spominjam se neke delovne situacije, v kateri si je edini moški v pavzi ob kavi vzel toliko prostora, kot bi ga sicer lahko zasedli dve ženski. S svojimi komolci si je zagotovil svoj prostor ali »revir«.

Ne bom zagovarjala tega, da storimo podobno, da si s tehniko komolcev zagotovimo čimveč prostora, vendar pa sem prepričana, da nam bo v nakaterih situacijah v pomoč, če bomo razvile nekaj strategij, ki nam bodo pomagale, da ne bomo takoj prešle v defenzivo.

Pomembno je, da si – kamorkoli pridemo – ustvarimo pregled: pazimo torej, da bomo imele dovolj prostora za gibanje, oziroma da nam za najhujši primer ostane kaka pot za »pobeg«. Če je napadalec premočan, je namreč upravičeno, da pravočasno pobegnemo. To velja tudi za primer, da je bitka, ki jo bije, zahrbtna in nefair.

Moški (le redko tudi ženske), ki imajo oblast, to pokažejo tudi navzven: s tem na primer, da zavzamejo najvišji prostor ipd. Vzvišeni so na

Zagotovimo si svoj prostor!

primer prestoli, pa tudi prižnice, katerih pa se duhovniki dandanes velikokrat že izogibajo s tem, da se spustijo na isto raven z verniki.

K strategijam, ki bi jih ženske lahko še razvile, pa šteje tudi trening svojega telesa in duha. Naučimo se na primer strategije proti nezaželenim fizičnim in psihičnim napadom (borbeni šport, komunikacijske možnosti...).

In še nekaj: tudi če naši »nasprotniki« bijejo še tako zahrbtni in nepošteno bitke, se nam še dolgo ni treba spuščati na isto raven. Le tako si bomo namreč ohranile svoje dostojanstvo. ■

SMRT V PLANINAH

Ponesrečil se je Janez Jeglič

Po tragični gorski nesreči junija v Turskem žlebu, kjer je kar pet izkušenih slovenskih gorskih reševalcev zgubilo življenje, je neizprosna smrt pred kratkim zahtevala novo žrtev, 36-letnega vrhunskega alpinista Janeza Jegliča iz Domžal.

Štiričlanska slovenska skupina alpinistov v družbi z Mehčanom pod vodstvom Tomaža Humarja je v začetku novembra preplezala zahodno steno 7855 metrov visokega Nuptseja, ki je pred njimi še ni nihče preplezal. Na povratku z vrha po južni steni pa je verjetno zaradi močnega viharja Jeglič omahnil v globino. Njegova smrt je velik udarec za slovenski vrhunski alpinizem.

Jeglič je znan po tem, da je lansko leto v močni mednarodni konkurenci v Courchevalu v lednem plezanju dosegel dva vrhunska rezultata. V hitrostni

preizkušnji je zmagal, v težavnostni pa je dosegel četrto mesto. Nadalje je pred leti skupno s Silvom Karom preplezal navpično previsno steno Cerro Torreja v Patagoniji in bil uspešen tudi v mnogih drugih stenah.

Pismo bralca

8. evropski kongres narodnih manjšin v Millstattu se je vršil nekaj mimo Koroške. Ni ga pozdravil predsednik NSKS mag. Nanti Olip, niti predsednik ZSO dr. Marjan Sturm. Demonstrirala sta skupne interese koroških Slovencev vsaj v tem, da sta sedela skupaj. V pred-sobi ni bilo na razpolago ne Tednika ne Vestnika ne Nedelje – samo Kleine Zeitung je stavila večje število izvodov na razpolago. V razgovoru s šefinjo oddelka za slovensko narodno skupnost pri deželni vladi sem zvedel, da je tudi

Mladi Romi v gledališki delavnici

Foto: SV

ona s slabo udeležbo s strani koroških Slovencev razočarana. Sicer je izpadel tudi velik del gostov izven Avstrije. Ob robu povedano more biti vsaka mednarodna prireditelja tudi reklama za Koroško. K temu spadajo tudi cene gostinskih sob. Že lansko leto smo ugotovili, da izrabijo hotelirji to poluradno srečanje narodov kot možnost izrabiti idealiste in manjšinske organizacije, da plačajo za sobe večjo ceno kot v glavni sezoni.

V Millstattu sem ugotovil do 60% višje cene kot so v javnem katalogu ali na informacijski deski. To so gotovo ugotovili tudi

tvenem nivoju in ki redno objavlja novosti vseh šestih manjšin v Avstriji. Zadnja številka pri naša razmišljanje o vlogi in ob-

gostje iz inozemstva. Tako ravnanje ni le kaznivo, temveč je v škodo turizmu za vso Koroško. Organizacijsko je bil seminar v redu. Imeli smo možnost slišati referate nemško, slovensko in angleško. Tudi povabilo dež. glavarja je bilo zadostno oskrbljeno in glavar je bil dostopen. Spor med Slovenijo in Koroško ni bil del razgovora.

Iz seznama povabljenih je bilo razvidno, da bi imel dr. Sturm kratek (10 min.) statement, kar se ni zgodilo. Moj prispevek je trajal le sedem minut. S pomočjo ostalih poslušalcev mi je uspelo povedati,

ravnavanju Franza Fuchsa v avstrijski politiki in v medijih, potem pa precej prostora posveti letošnjemu poletnemu izobraževanju Romov s pomočjo gledališča. Ursula Hemetek je o tem workshopu pripravila daljšo reportažo; ker so eksperimentu prisostvovali Romi iz več držav, je bilo potrebno precej prevajanja. Romi v Evropi iščejo svoje korenine in se počasi integrirajo v družbo. Ne nazadnje jim tudi taki projekti dajejo potrebno samozavest.

Zanimiv je tudi »manjšinski slovarček« izpod pesersa Gorana Novakoviča, ki pod črko A najde pojme Ausländerfeindlichkeit, -kriminalität, -politik in -beratungsstelle, obravnavane z več različnih zornih kotov. Številka vsebuje še pismo iz Istambula in pa nekaj iz kulturne ponudbe za manjšine.

da moramo pri takih seminarjih biti zastopani koroški Slovenci tudi uradno – z uradnim priznanim zastopnikom – ter da morata Olip in Sturm delati za slovensko narodno skupnost kot delata Klima in Schüssel za Avstrijo. Svoj prispevek sem zaključil z ugotovitvijo, da je zakon o zaščiti manjšine enako kot oni o zakonu (Ehegesetz): ne besedilo, ampak dobra volja, enakopravnost, ljubezen do bližnjega pelje k zakonski sreči – k notranjemu zadovoljstvu.

Kom. sv. Franc Rutar, Dobrla vas Lido

BOKS

Bo šel Franci Wieser med profesionalce

Kako se počutiš kot državni prvak, viceprvak si ja bil že štirikra? Povej, kako je potekalo državno prvenstvo v Leobnu!

V petek 7. 11., popoldne sem boksal proti Dunajčanu Schenku in ga premagal v prvi rundi

postal svetovni prvak v kik boksu. V soboto sem se še intenzivno pripravil in zvečer sem pred 1.000 navdušenimi gledalci z mešanimi občutki stopil v ring – bil sem namreč že štirikrat viceprvak. V prvi rundi sem bil po točkah spredaj

Kdaj si pričel z boksanjem in kdo je bil tvoj idol v tej trdi športni panogi?

S treningom sem pričel s petnajstim letom, prvo tekmo pa sem opravil s šestnajstim. Moj idol je bil Ray Sugar Leonard, ki je bil takrat svetovni prvak v srednji kategoriji.

Imaš tudi izvrstnega trenerja, nekdanjega evropskega prvaka Joea Pachlerja, ki trenira tudi koroški naraščaj. Kakšni so pogoji oz. izgledi za boksarski šport?

Ker sem osvojil naslov državnega prvaka, sem prepričan, da se bodo pogoji za naraščaj in boksarski šport le izboljšali. Imamo dovolj naraščaja, vendar večina preneha s športom, ko jih že na treningih dobi po nosu. S trenerjem Pachlerjem se dobro razumem in ga spoštujem. On ima velike zasluge, da sem postal avstrijski prvak.

Kaj je tvoj naslednji cilj?

Imam možnosti, da postanem profesionalec. Dobil sem dve ponudbi, eno z Dunaja in eno iz Slovenije. Obema menedžerjema klubov sem obljubil, da se bom odločil do konca tega leta. Kot amater je moj cilj v naslednjem letu tekmovali na mednarodnih tekmovanjih in ponovno osvojiti naslov avstrijskega prvaka.

Hvala za pogovor! M. Š.

Državni prvak Franci Wieser z zadovoljnim trenerjem Pachlerjem Foto: arhiv

s k. o.-jem. Zvečer istega dne sem imel za nasprotnika Štajerca Vallija. V prvi rundi se je še hrabro boril, v drugi pa sem stopnjeval udarce in sodnik je moral prekiniti tekmo v moj prid (RSC). Moj nasprotnik v finalu Michael Kruckenhauser je prav tako v obeh predtekmah zmagal z dvakratnim k. o.-jem. Bil pa je močno favoriziran, kajti štiri tedne poprej je

z 2:1. Drugo in tretjo rundo sem izgubil po točkah (0:4, 1:4). Moj trener Pachler me je v pavzi skregal in v 4. rundi sem se zbudil in jo odločil 6:0 zame. Stanje pred zadnjo rundo je bilo neodločeno 9:9. Peto rundo sem odločil zase in tekmo skupno zmagal po točkah s 15:12. Po tekmi se je ves pritisk zvalil z mene in bil sem zelo srečen.

ŠAH

Zmagal Tolmin pred Piranom in Koprom

Ekipa Slovenske športne zveze (SŠZ) se je preteklo nedeljo udeležila 34. mednarodnega hitropoteznega turnirja objemnih mest in krajev v gostinstvo-turistični šoli v Izoli, udeležilo

pa se je ga 21 štiričlanskih ekip iz Slovenije, Hrvaške, Italije in Avstrije.

SŠZ je nastopila v postavi Pepi Gallob, Franci Rulitz, Alojz Gallob in Ivan Lukan. Z

18 točkami je v (pre)močni mednarodni konkurenci osvojila 20. mesto. Ravnatelj Pepi Gallob je na prvi deski osvojil 6,5 točke, Franci Rulitz 3,5, Alojz Gallob 6 in Ivan Lukan na četrti deski 2 točki.

Prvo mesto je zaslužno osvojilo moštvo iz Tolmina, za katerega sta igrala mednarodna mojstra Mikac in Podlesnik ter še Škobrne in Rozman. S 66,5 točke so si Tolminci zagotovili drugo zmago v dolgoletni zgodovini tega tekmovanja, katerega gostitelj je bila tudi že SŠZ. Drugi so postali Pirančani (Žnidarčič, Veber, Golja, Pregarac) z 61,5 točke, tretji pa Žusterna Koper (Maleša, Brežević, Vrčon, Ribičič) z 61 točkami. Sledijo Buje (56,5), Nova Gorica (54), Rovinj in Postojna (53,5 točke).

Na »večni lestvici« lestvici še naprej vodi Nova Gorica s 1266,5 točke pred Koprom in Piranom. SŠZ je v desetih nastopih doslej osvojila 293,5 točke in je na 100-mestni lestvici dvajseta. Prihodnje leto bo turnir v Postojni. I. L.

Z leve: Franci Rulitz, Pepi Gallob, Alojz Gallob in Ivan Lukan Foto: Lukan

KIK-BOKS

Milan Hribernik drugi!

Na mednarodnem tekmovanju v kik-boksu, v Zagorju v Sloveniji, katerega se je udeležilo pretekli teden 272 tekmovalcev/tekmovalk in 39 ekip iz Hrvaške, Italije, Nemčije, Slovaške, Ukrajine, Rusije, Slovenije in Avstrije, so nastopili tudi naši boksarji iz kluba SAK.

V kategoriji do 79 kilogramov je Milan Hribernik z Radišle v finalu podlegel Avstrijcu Christianu Patterju in osvojil

odlično drugo mesto. Dobro je odrezal tudi Hannes König, ki je osvojil tretje mesto. V polfinalu se je pomeril s Slovencem Igorjem Kalškom in mu tesno podlegel. Thomas Hribernik in Raimund Woschitz pa sta predčasno izpadla v predtekmovanih krogih.

Pozor! 6. decembra 1997 bo v Mladinskem domu, v Celovcu potekalo koroško prvenstvo v kik-boksu. Vabljeni.

M. Š.

Košarka

PRVI PORAZ MLADINCEV

Koš – Wörthersee Piraten 75:80

SUK – Koš 47:82

Lista strelcev: Prušnik (172), Karisch (113), A. Smolej (52), St. Gomez (41), M. Smolej (28), Vavti (11), Rozman (8), Valentinitš (6) in Jeraj (2).

JUNIORJI

Trg – Koš 51:68

ALF – Koš 74:82

Lista strelcev: M. Prušnik (96), Ramalan (73), Karisch (60) Nuhanović (21), Pavček (20), Krevs (19), Korošec (13), Ciomaga (4), A. Smolej (4) in M. Smolej (1).

T. S.

Najboljši strelac Marko Prušnik

PRVENSTVENI TEKMI:

27. 11. 97 ob 17.45 (mladinci) in 18.15 (juniorji) v Mladinskem domu. *Navijači vabljeni!*

ODBOJKA

Dva poraza SK Aich/Dob

Kapetan Martin Micheu Foto: SV

Pretekli konec tedna je moralo moštvo Aich/Dob kar dvakrat nastopiti na tujem proti najmočnejšima v zvezni ligi. Na Dunaju so gladko podlegli vodnemu Donaukraftu z 0:3. Dan navrh proti Ennsu so Dobljani že vodili z 2:0 in igrali res odlično. V zadnjih nizih pa so popustili in tekmo nesrečno izgubili z 2:3 (8/7/-11/-13/-12). Trepet za kvalifikacijo za gornji play-off pa se nadaljuje.

Prihodnji petek igrajo Dobljani »doma«, v športni dvorani v Wolfsbergu, proti zadnjemu na lestvici SVS Röder. M. Š.

1. ZVEZNA LIGA

1. Donaukraft	13	13	0	39:2	26
2. PL Salzburg	13	12	1	36:4	24
3. Union Enns	12	11	3	34:16	22
4. Innsbruck	13	6	7	22:25	12
5. SVS/Sokol V	13	6	7	22:25	12
6. VC Gleisdorf	12	5	7	20:23	10
7. SK Aich/Dob	12	4	8	16:29	8

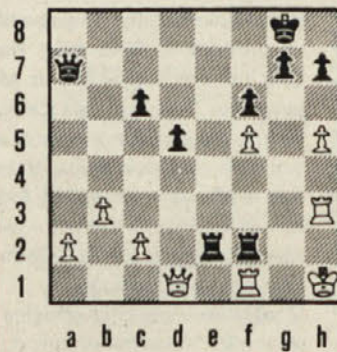
ŠAHOVSKI OREH ŠTEV. 96

Silvo Kovač

Hjorth – Lundin / Motala 1946

Staro šahovsko pravilo, da trdnjavi na sedmi ali drugi vrsti pomenita že pol zmage, se tudi tokrat potrjuje. Črni trdnjavi na drugi vrsti, ob pod-

pori dame, že spletata obroč okrog belega kralja. Na potezi je črni, ki lahko pobira bele kmete na drugi vrsti ali pa še na drug način stopnjuje pritisk na belega kralja. Kako črnemu uspe hitra zmaga!

Rešitev štev. 95

V obrambo svojega kralja črnemu ni preostalo nič drugega kot poteza 1...Sf5! Sedaj belu grozi 2...h6 mat! beli je zato odigral 2.gf5, vendar je bil po 2...h6+! 3.Kg4 g5 matiran. Tudi po 3.Kh6: sledi 3...Dh5: mat! Tudi kaj takega se lahko zgodi v šahovski partiji!